

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach XII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Hajduk
Protokolant:	protokolant sądowy Iwona Oleksy

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2016 roku w G.

sprawy z powództwa R. S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Z.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda R. S. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w Z. kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście 00/100) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach na rzecz adwokata K. I. kwotę 8.856 (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć 00/100 – w tym podatek od towarów i usług) złotych tytułem nieopłaconych kosztów zastępstwa procesowego pełnionego z urzędu.

	SSO Wojciech Hajduk	
--	---------------------	--

XII C 242/15 UZASADNIENIE

Powód R. S. domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa Aresztu Śledczego w Z. kwoty 450.000zł tytułem zadośćuczynienia. W uzasadnieniu wskazał, że w okresie od(...) był osadzony w celi nr (...) Aresztu śledczego w Z. razem D. S. i A. F. (1). W tym czasie ze strony współosadzonych doszło do fizycznego i psychicznego znęcania się nad powodem, które trwało 5 dni. Został pobity. Jeden ze współwięźniów trzymał go za ręce drugi kopał po nogach, zasłaniano mu twarz mokrym ręcznikiem, który polewano wodą. Zastraszano, że w razie ujawnienia tych czynów, zostanie obciążony kłamliwymi oskarżeniami i „by lepiej nie spał”. Doznał złamania dwóch żeber, stłuczenia lewej nogi, ogólnych potłuczeń, opuchlizny twarzy nadto podbito mu oko. Nikt z funkcjonariuszy się tym nie zainteresował. Powód po pięciu dniach sam uciekł z celi. Do chwili obecnej odczuwa strach przed więźniami, lęki w nocy. Z tego powodu bierze leki od psychiatry.

Pozwany Skarb Państwa Areszt śledczy w Z. wniósł o oddalenie powództwa. Wskazał, że zgodnie z art. 24 kc osoba, której dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. Naruszenie dobra osobistego umożliwia wystąpienie z roszczeniami ochronnymi, gdy działanie naruszającego jest bezprawne, to jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego. Ciężar wykazania, że nastąpiło naruszenie dobra osobistego zgodnie z kodeksem cywilnym spoczywa na powodzie. Do okoliczności wyłączających bezprawność działania należą m.in. działania w ramach obowiązującego porządku prawnego. Ciężar wykazania faktu czy w ogóle doszło do naruszenia dóbr osobistych oraz w jaki sposób, spoczywa na powodzie, tymczasem powód nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych, co pozostaje w sprzeczności z art. 6 kc i art. 232 zd. 1 kpc i winno skutkować oddaleniem powództwa. Twierdzenia powoda o zaniedbaniu funkcjonariuszy są wynikiem jego subiektywnych odczuć związanych z zaistniałym konfliktem w celi. Powód po przyjęciu do jednostki był poinformowany o przysługujących mu prawach, obowiązku zgłaszania przełożonym wszelkich przejawów przemocy i innych zagrożeń. Wychowawcy przypominali i pouczali powoda o konieczności zgłaszania zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu. Z uwagi na charakter jednostki penitencjarnej powód kilkakrotnie był przenoszony do różnych cel mieszkalnych. W dniu (...) został przeniesiony do celi (...) przeznaczonej dla trzech osób. W dniu (...) zgłosił oddziałowemu potrzebę wizyty w ambulatorium celem uzyskania tabletki przeciwbólowej. W trakcie rozmowy zgłosił, że ma konflikt ze współosadzonymi i obawia się o swoje bezpieczeństwo. O zaistniałej sytuacji bezzwłocznie poinformowano pełniącego dyżur wychowawcę i dowódcę zmiany. Powód zgłosił im, że odmawia wejścia do celi wskazując, że przez ostatnie dni był bity na potwierdzenie czego pokazał obrażenia na plecach i innych częściach ciała pod ubraniem. Powód miał opuchniętą twarz lecz jak się okazało z powodu bólu zęba. Powoda bezzwłocznie odizolowano od osadzonych w celi nr (...), został doprowadzony do ambulatorium. Komunikował silny ból żeber. Wezwano pogotowie, którego lekarz zdecydował o przewiezieniu do Szpitala Miejskiego w Z.. U powoda stwierdzono zasinienia i krwiaki, a w miejscach zasinień obrzęki. Osadzony D. S. przyznał się do pobicia, zaś A. F. (2) negował udział w zdarzeniu. Osadzeni zostali bezzwłocznie rozdzieleni do innych cel, sporządzono wnioski o ukaranie dyscyplinarne, wystosowano zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do Prokuratury rejonowej w Z.. Powód został objęty pomocą psychologiczną w dniu (...) jego stan określono na stabilny i wyrównany. Cella (...) nie jest monitorowana z uwagi na zapewnienie prawa do prywatności. W ocenie pozwanego powód powinien bezzwłocznie zgłosić wychowawcy lub funkcjonariuszowi stosowanie wobec niego przemocy. Wielokrotnie był pouczany o takim obowiązku. Powód był osadzony prawidłowo, współosadzeni zostali dobrani odpowiednio, nic nie rokowało agresywnych działań tym bardziej, że przebywali razem od dłuższego czasu. Każdy z wychowawców wizytuje cele nawet kilkakrotnie dziennie i nie stanowi żadnego problemu by osoba osadzona zgłosiła potrzebę rozmowy z wychowawcą, kierownikiem działu czy też innymi funkcjonariuszami. Każda cela mieszkalna jest wielokrotnie w ciągu dnia otwierana i to z różnych powodów np. podczas apelu porannego i wieczornego, trzy razy dziennie podczas wydawania posiłków. Tak częsty kontakt umożliwia przekazanie informacji w sposób poufny, bez wtajemniczenia osób trzecich. Na rozmowę z wychowawcą, psychologiem czy lekarzem osadzony jest doprowadzany do osobnego pomieszczenia, przy zachowaniu dyskrecji. Pozwany nie mógł wiedzieć, że pod ubraniem, w miejscach niewidocznych powód posiada ślady przemocy fizycznej. Jedyną skuteczną metodą walki z agresją jest bezpośrednie zgłoszenie od osoby będącej ofiarą lub świadka. Powód miał wielokrotnie okazję do rozmowy z funkcjonariuszami, zaniedbanie obowiązku zgłoszenia uniemożliwiło reakcję ze strony pozwanego. W świetle powyższego zarzut zaniedbania obowiązków jest bezzasadny. Funkcjonariusze bezzwłocznie rozdzielili powoda i sprawców przemocy, zaopatrzyli powoda medycznie i objęli wsparciem psychologicznym, zawiadomili Prokuraturę. Całe postępowanie było objęte należytą starannością.

Sąd ustalił

W dniu (...) powód został przetransportowany z Aresztu Śledczego w G. do Aresztu Śledczego w Z.. Zarówno w pierwszej jak i w drugiej jednostce został poinformowany o możliwości wystąpienia zagrożeń dla bezpieczeństwa osobistego, możliwością zetknięcia się z przejawami negatywnych zachowań charakterystycznych dla środowisk przestępczych oraz o konieczności bezzwłocznego zawiadamiania przełożonych o tych zagrożeniach i sposobach przekazywania takich informacji i unikania zagrożeń [dowód: karta notatek osobopoznawczych z dnia (...) k- 67 oraz notatka po przetransportowaniu k- 68]. W dniu (...) został umieszczony w celi (...) przeznaczonej dla trzech osób, w której razem z nim osadzono A. F. (2) i następnie D. S. [z notatki Dyrektora Aresztu Śledczego w Z. z

dnia (...) z której wynika, że D. S. osadzono w celi (...) w dniu (...).k-76]. W okresie od (...) doszło do konfliktu pomiędzy powodem i współosadzonymi, wskutek którego D. S. i A. F. (2) działając wspólnie i w porozumieniu znęcał się fizycznie i psychicznie nad powodem min. zastraszając go, bijąc, wykręcając ręce, nakazując robić porządki, sporządzać posiłki i zmywać naczynia [wyrok SR w Z. z dnia (...).sygn (...) zeznania powoda w zakresie w jakim opisuje datę końcową trwania konfliktu]. Cella(...)nie jest monitorowana, regulaminowo codziennie była wielokrotnie otwierana, min. każdego dnia dwukrotnie przeprowadzane były apele, trzykrotnie wydawane posiłki, codziennie przeprowadzane były wizytacje wychowawcy. Oprócz tego dziennie otwierano ją by osadzeni mogli skorzystać ze spaceru, czy zajęć kulturalno-oświatowych, z których nie korzystali twierdząc, że nie są zainteresowani. Podczas apelu osadzeni stoją w szeregu w sposób widoczny dla funkcjonariuszy, mają możliwość wypowiedzenia się. Jeżeli któryś z osadzonych przebywa w toalecie, oczekuje się, aż z niej wyjdzie, gdy któryś nie wstaje z łóżka ustala się przyczynę. Wszystkie cele są wyposażone w instalację do przywoływania funkcjonariuszy umożliwiającą poinformowanie o nagłych zdarzeniach [zeznania świadków: funkcjonariuszy A. M., A. R., S. Z. k- 167]. W dniu (...) powód korzystał z łaźni, gdzie został pojedynczo doprowadzony [k-77 informacja zawarta w piśmie Dyrektora Aresztu Śledczego z (...)powołująca się na wpis do książki przebiegu służby oddziałowego, dokumentu tego nie zakwestionowano, został doręczony stronnice powodowej]. Pomimo istniejących możliwości natychmiastowego zgłoszenia przemocy, powód obawiając się współosadzonych poddał się presji z ich strony i nie zawiadamiał nikogo o zaistniałej sytuacji. Dopiero w dniu (...)zdecydował się wyjawić fakt znęcania się nad nim, zgłosił oddziałowemu potrzebę wizyty w ambulatorium celem uzyskania tabletki przeciwbólowej. Po wyjściu z celi, w trakcie rozmowy ujawnił, że ma konflikt ze współosadzonymi i obawia się o swoje bezpieczeństwo. O zaistniałej sytuacji bezzwłocznie poinformowano pełniącego dyżur wychowawcę i dowódcę zmiany. Powód odmówił wejścia do celi wskazując, że przez ostatnie dni był bity, na potwierdzenie czego pokazał obrażenia na plecach i innych częściach ciała pod ubraniem. Miał opuchnięty policzek. Opuchlizna była wynikiem bólu zęba [Okoliczność przyznana w rozumieniu 230kpc, podniesiona w odpowiedzi na pozew oraz w zeznaniach świadków funkcjonariuszy – co do niej powód reprezentowany przez fachowego pełnomocnika nie odniósł się]. Powoda bezzwłocznie odizolowano od osadzonych w celi nr (...), został doprowadzony do ambulatorium. Zakomunikował silny ból żeber. Wezwano pogotowie, którego lekarz zdecydował o przewiezieniu go do Szpitala Miejskiego w Z.. U powoda stwierdzono zasinienia i krwiaki okolicy lewej twarzoczaszki, tułowia po stronie grzbietowej, uda i podudzia lewego oraz miejscowe obrzęki [karta informacyjna Izby Przyjęć z dnia(...)k-120; książka zdrowia osadzonego k-85-97]. Osadzeni zostali rozdzieleni do innych cel, sporządzono wnioski o ukaranie dyscyplinarne, wystosowano zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do Prokuratury rejonowej wZ.. Powód został objęty pomocą psychologiczną w dniu (...) i dalszej opiece medycznej [Okoliczność przyznana w rozumieniu 230kpc, podniesiona w odpowiedzi na pozew – co do niej powód reprezentowany przez fachowego pełnomocnika nie odniósł się]. W czasie podjętego leczenia powód zrezygnował z przyjmowania zaleconych leków przez psychiatrę [k- 95 wpis „pacjent rezygnuje z leków psychiatrycznych”], później znowu zaczął przyjmować [okoliczność uznana za przyznaną nie zakwestionowana przez pozwanego]. Sąd Rejonowy w Z.wyrokiem z dnia (...) wydanym w trybie 335§1 kpk sygn. (...)skazał D. S. i A. F. (2) za fizyczne i psychiczne znęcanie się wspólnie i w porozumieniu nad powodem w okresie od (...) w ten sposób, że zmuszali powoda do wykonywania czynności porządkowych w celi, sporządzania im posiłków oraz uniemożliwiali mu poinformowanie o tych zdarzeniach funkcjonariuszy służby więziennej, a nadto uderzali pokrzywdzonego otwartą ręką w twarz, zaś D. S. popychał i uderzał pięściami pokrzywdzonego po całym ciele, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci urazów wielomiejscowych twarzoczaszki, tułowia, lewej kończyny górnej i dolnej, które to obrażenia spowodowały u niego naruszenie narządów ciała trwający nie dłużej niż 7 dni [wyrok SR w Z. z dnia (...).sygn (...) zeznania powoda, zeznania złożone w sprawie karnej przez D. S. i A. F. (2)].

Ustalając stan faktyczny Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda [k-102] w części w jakiej zarzuca, że podczas apeli funkcjonariusze nie widzieli go gdyż był wtedy przetrzymywany w toalecie, albo był zasłaniany przez współosadzonych. Sąd nie dał również wiary, że cella nie była wizytowana przez wychowawcę, oraz że nikt ze służby więziennej nie zainteresował się jego stanem, bowiem nie zareagowano na podbite oko, przez co nie mógł zgłosić znęcania się nad nim. W ocenie Sądu zeznaniami tymi zmierza do obciążenia odpowiedzialnością pozwanego za niedochowanie z własnej strony obowiązku niezwłocznego poinformowania o przemocy. W aktach karnych Sądu Rejonowego w (...) znajduje się pisemne oświadczenie powoda z dnia 1 sierpnia 2015r. w którym wskazał cyt: „podczas codziennych wizytacji celi przez wychowawcę nie zgłaszałem pobicia, gdyż obawiałem się o swoje bezpieczeństwo” [k-5 akt (...)

Wynika z tego wprost, że wizytacje odbywały się, miał możliwość zgłoszenia przemy, a nieprzekazanie informacji było wynikiem zastraszenia. Przebieg wydarzeń w dniu (...)wskazuje również, że gdy powód podjął decyzję o ujawnieniu przemy, to miał możliwość zgłoszenia tego faktu, a reakcja funkcjonariuszy była natychmiastowa. Zawnioskowani przez samego powoda świadkowie - funkcjonariusze Aresztu Śledczego w Z.: A. M., A. R., S. Z. [k- 167] szczegółowo opisali przebieg przeprowadzania apeli i wizytacji cel. Zeznali, że funkcjonariusze muszą mieć i mają kontakt wzrokowy i werbalny z każdym z osadzonych w celi, lustrują celę i osadzonych, sprawdzają stan celi i stan psychofizyczny osadzonych, którzy stoją widoczni dla funkcjonariuszy, jeżeli któryś z nich jest w toalecie czeka się aż z niej wyjdzie, gdy leży w łóżku - podchodzi się do osadzonego i sprawdza dlaczego nie wstaje, wychowawca wizytuje celę raz dziennie, jest możliwość spaceru, korzystania z zajęć kulturalno-oświatowych. Zasłanianie osadzonego przez współosadzonych nie wchodzi w grę, byłby to sygnał, że coś jest nie w porządku, funkcjonariusze reagują na krzyk, kopnięcie-uderzenie w drzwi. Świadek S. Z. funkcjonariusz oddziału uzbrojonego, oddziałowy, któremu w dniu(...)powód zakomunikował, że boli go ząb i chce tabletkę przeciwbólową, ustalił obrzęk policzka u powoda. Była to przyczyna i jednocześnie pretekst do opuszczenia celi przez powoda . Podobnie świadek A. M., wychowawca, zeznał, że powód nie miał innych widocznych obrażeń. W dokumentacji lekarskiej [k-120] zawarty jest opis obrażeń powoda. Wskazano, że miał „widoczne krwiaki i siniaki okolicy lewej twarzoczaszki”. Badanie było wykonane w dniu(...)Stwierdzenie lekarza, że „obrażenia były widoczne”, może sugerować, że powinny być zauważone przez funkcjonariuszy. Z dokumentu nie da się jednak wywnioskować, kiedy powstały te obrażenia, np.(...)po apelu, a przed wyjściem z celi, które miejsca twarzoczaszki miały krwiaki i sińce, tzn czy znajdowały się pod zarośniętymi fragmentami czy na odsłoniętych jej fragmentach, czy było to podbite oko oraz przede wszystkim czy „widoczne” dla lekarza w czasie obdukcji krwiaki i zasinienia były widoczne w warunkach apelu czy wizytacji celi tzn. bez dokładnego badania głowy. Tym samym czy mogły wzbudzić podejrzenia funkcjonariuszy i obligować ich do podjęcia działań- przynajmniej do zapytania się jak obrażenia powstały. Z zeznań świadków funkcjonariuszy wynika, że do 1 sierpnia 2015r. żadne obrażenia nie były widoczne i nie zostały zauważone. Potwierdza to również fakt, że powód w zeznaniach i pismach nie wspomina o innych sińcach twarzy niż podbite oko. Jak wyżej wskazano z epikryzy nie można wywnioskować czy podbicie oka rzeczywiście miało miejsce. Reprezentowany przez fachowego pełnomocnika nie zgłosił we właściwym czasie na ustalenie tej okoliczności żadnego wniosku dowodowego np. z zeznań świadka - lekarza, który badał powoda. Wiarogodność zeznań powoda co do obiektywnej niemożności zgłoszenia przemy podważa również fakt korzystania przez niego z łaźni w dniu (...)W zeznaniach zaprzeczył tej okoliczności i oświadczył, że nie korzystał z łaźni, jednakże z pisma Dyrektora Aresztu Śledczego z (...). [k-77] powołującego się na „książkę przebiegu służby oddziałowego” wynika, że w dniu(...) został do łaźni pojedynczo doprowadzony i korzystał z niej. Dokumentu tego nie zakwestionowano, był doręczony stronie powodowej. Zeznania złożone przez sprawców A. F. (2) i D. S. przed Sądem Rejonowym wZ. w sprawie karnej (...) [akta SR w Z. k-43-45, 49-50,89-90 i 96-97] ograniczyły się praktycznie do przyznania się do zarzutów stawianych przez powoda [A. F. (2) początkowo zaprzeczał, potem się przyznał, sprawcy nie opisywali dokładnie swego zachowania]. Trzeba również podkreślić, że zeznania złożone w sprawie karnej przez powoda są częściowo i jednocześnie istotnie odmienne niż twierdzenia podniesione w pozwie i piśmie z dnia (...) [K-34], a te różnią się istotnie od zeznań powoda słuchanego w charakterze strony w niniejszej sprawie. W sprawie karnej jak również słuchany w charakterze strony w niniejszym postępowaniu nic nie wspominał o zasłanianiu mu twarzy ręcznikiem i polewaniu jej wodą. Zeznając w niniejszej sprawie w charakterze strony opisywał przecinanie mu skóry palców dratwą- nie wspominał o tym ani w pozwie, ani w piśmie usuwającym braki pozwu z (...)-gdzie odpowiadał na zadane pytanie na czym polegało znęcanie się nad nim. Nie wspominał o tym również w sprawie karnej. Sąd karny przyjął okres znęcania się nad powodem na podstawie jego zeznań i za aktem oskarżenia od (...)W niniejszej sprawie powód twierdzi, że trwało to do (...) W sprawie karnej co prawda nie wskazał dokładnie okresu, opisując że trwało to około 5 dni od (...), nie zareagował jednak na ustalenia Prokuratury i następnie Sądu, że znęcanie zakończyło się(...), a zważywszy, że twierdzi, iż trwało jeszcze w dniu (...) w oczywisty sposób powinien był ustalenia Prokuratury i Sądu zakwestionować. Dodatkowo podważa to jego wiarogodność i w efekcie należy ocenić, że zeznaniami zmierza do przedstawienia przebiegu wydarzeń w sposób obciążający pozwaną Skarb Państwa, w celu uzyskania zadośćuczynienia.

Świadek M. W., zawnioskowany przez powoda, nie miał wiedzy na temat przebiegu zdarzenia, przeprowadzanych w celi (...) apeli i wizytacji, nie miał kontaktu z powodem w lipcu 2015r. Jego zeznania dotyczą przebiegu apeli

czy wizytacji w Areszcie Śledczym w Z. gdy był tam osadzony i jego odczuć co do możliwości zgłoszenia przemocy funkcjonariuszom. Z tej przyczyny są nieprzydatne do oceny sprawy [k-194-195].

Wobec niewykazania przez powoda naruszenia przez funkcjonariuszy ich obowiązków i tym samym podstaw odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa na rozprawie w dniu 31 sierpnia 2016 [k-195] oddalono wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z biegłych lekarzy psychiatry i chirurga ortopeda k-99. Dopuszczenie tego dowodu w świetle ustaleń było zbędne i sprzeczne z zasadami ekonomiki procesowej. Ponadto na zasadzie art. 207§6 kpc i 217§2kpc pominięto twierdzenia i dowody zawarte w piśmie z dnia 15 marca 2016r [k-139-140] a to: wniosek o dopuszczenie dowodu z pomiaru w celi mieszkalnej; z historii karty rozmieszczenia osadzonych w Areszcie Śledczym w Z.; dokumentacji fotograficznej z uwzględnieniem wizytacji, wyglądu, oświetlenia, wentylacji, wilgotności i wyposażenia- sporządzonego przez oddział kwatermistrzowski; zeznań średniego personelu medycznego oraz kierownika ambulatorium w tym wszystkich funkcjonariuszy i osób cywilnych; zeznań funkcjonariuszy aresztu śledczego w osobach oddziałowego, funkcjonariuszy wspomagających, łaźniowych, doprowadzających spacerowych; zeznań funkcjonariuszy ścisłego kierownictwa jednostki - na okoliczność nadzoru funkcjonariuszami pełniącymi służbę nadto zeznań D. S. i A. F. (2) na okoliczność ich zachowania i zachowania funkcjonariuszy; opinii wizytacji jednostki penitencjarnej przeprowadzonej przez Krajowy Mechanizm Prewencji przy Rzeczniku Praw Obywatelskich w 2014 roku na okoliczność skandalicznych warunków osadzenia i braku poszanowania godności i prywatności. Zarządzeniem z dnia 29 stycznia 2016r. doręczonym pełn. powoda w dniu 3 lutego 2016r [data doręczenia wynika z pisma powoda k-99 oraz EPO] zobowiązano do złożenia pisma przygotowawczego w terminie 14 dni, w którym odnieść się do odpowiedzi na pozew, zgłosi twierdzenia i dowody na wykazanie okoliczności podniesionych w pozwie pod rygorem pominięcia w razie spóźnienia [k-79]. Pismo powoda z 15marca 2016r. zostało złożone z miesięcznym uchybieniem terminu. Pełnomocnik powoda nie odniósł się do tej okoliczności nie podał żadnych okoliczności usprawiedliwiających opóźnienie.

SĄD ZWAŻYŁ

W rozpoznawanej sprawie powód dochodzi zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej w jego ocenie doznał, na skutek zaniedbań funkcjonariuszy polegających na braku reakcji na przemoc ze strony współosadzonych, co naraziło go utratę zdrowia oraz spowodowało straty psychiczne. Sformułowane w ten sposób żądanie winno być rozpoznawane w oparciu o art. 417 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 1 k.c. i art. 445 § 1 k.c. Zgodnie z art. 417§ 1 kodeksu cywilnego za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę na mocy prawa. Przesłanka „niezgodności z prawem” nie jest warunkowana stwierdzeniem winy, a świetle art. 77 ust. 1 Konstytucji RP musi być rozumiana ściśle, zgodnie z konstytucyjnym ujęciem źródeł prawa w art. 87-94 Konstytucji RP. Pojęcie „niezgodność z prawem” jest zatem węższe niż tradycyjne cywilistyczne ujęcie bezprawności, które obejmuje również naruszenie norm moralnych i obyczajowych, określanych terminem "zasad współżycia społecznego". Przepis art. 417 kc ustanawia więc surowsze przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej w porównaniu z ogólnymi zasadami opartymi na zasadzie winy. Wymaga wykazania bezprawności rozumianej jako zachowanie obiektywnie kolidujące z porządkiem prawnym, polegające na sprzeczności między wynikającym ze wzorca ustawowego zakresem kompetencji organu i sposobem jego postępowania, a jego działaniem rzeczywistym. Obowiązek Aresztu Śledczego polegający na zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania karnego, utrzymaniu bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku wynika z przepisów kodeksu karnego wykonawczego o wykonywaniu tymczasowego aresztowania tj. art. 207 kkw i nast. oraz wydanych na podstawie art. 249 kkw Rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości. W odniesieniu do dyrektora aresztu wynika z §14 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania [Dz.U. 2003.152.1494]. Zadania oddziałowego i funkcjonariuszy w tym zakresie uregulowane zostały w § 32. ust 2. pkt 1,3 i 4, ust 3 pkt 2 oraz §44ust 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003r w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej [Dz.U.2015.548 j.t]. Z § 32 wynika obowiązek oddziałowego dokonywania kontroli osadzonych, przeprowadzania kontroli cel i pomieszczeń oddziału mieszkalnego według ustalonego planu, egzekwowania przestrzegania ustalonego

porządku wewnętrznego i obowiązków wynikających z kodeksu oraz regulaminów wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania, kontrolowania i obserwowania osadzonych oraz niedopuszczania do niedozwolonych kontaktów i zachowań godzących w porządek i bezpieczeństwo zakładu. W §44 Rozporządzenia nałożono na funkcjonariuszy obowiązek przeciwdziałania zachowaniom mogącym zakłócić bezpieczeństwo lub porządek w jednostce organizacyjnej oraz negatywnym oddziaływaniom osadzonych na współosadzonych. Również Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003r w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych [Dz.U.2013.1067.j.t]w § 7 ust 1 pkt 3 obliguje do podejmowania działań penitencjarnych zapobiegających występowaniu zachowań agresywnych wśród skazanych. Należy jednak wskazać, że często możliwość skutecznej realizacji ww. zadań, z uwagi na oczywistą możliwość występowania w areszcie zachowań patologicznych, będzie istniała jedynie przy jednoczesnej realizacji obowiązków nałożonych przez przepisy na osadzonych. W szczególności zgodnie z art. 210 kkw oraz § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania [Dz.U. 2003.152.1494] przy przyjęciu tymczasowo aresztowanego do aresztu śledczego informuje się go o możliwości wystąpienia w czasie pobytu w areszcie śledczym zagrożeń dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz zetknięcia się z przejawami negatywnych zachowań charakterystycznych dla środowisk przestępczych, a także o obowiązku powiadamiania przełożonych o zagrożeniach bezpieczeństwa osobistego swojego i innych tymczasowo aresztowanych. Powód został poinformowany w ww. obowiązku. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że funkcjonariusze wykonywali swe obowiązki prawidłowo, nie wiedzieli o przemocy względem powoda i nie mieli podstaw do takich przypuszczeń. Na powodzie ciążył obowiązek poinformowania o tym fakcie, a jego zaniechanie, wynikające z poddania się presji współosadzonych, w okolicznościach niniejszej sprawy nie może obciążać pozwanego. To zaniechanie zgłoszenia przemocy przez powoda uniemożliwiło reakcję funkcjonariuszy. Powód miał przez cały czas obiektywną możliwość zgłoszenia faktu znęcania się nad nim, był pouczone o możliwości zaistnienia takich sytuacji oraz o obowiązku zgłaszania aktów przemocy. Zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem z dnia (...) wydanym w trybie 335§1 kpk sygn.(...) skazał D. S. i A. F. (2) za fizyczne i psychiczne znęcanie się wspólnie i w porozumieniu nad powodem w okresie od (...) w ten sposób, że zmuszali powoda do wykonywania czynności porządkowych w celi, sporządzania im posiłków oraz uniemożliwiali mu poinformowanie o tych zdarzeniach funkcjonariuszy służby więziennej, a nadto uderzali pokrzywdzonego otwartą ręką w twarz, zaś D. S. popychał i uderzał pięściami pokrzywdzonego po całym ciele, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci urazów wielomiejscowych twarzoczaszki, tułowia, lewej kończyny górnej i dolnej, które to obrażenia spowodowały u niego naruszenie narządów ciała trwający nie dłużej niż 7 dni [wyrok SR w Z.z dnia (...), zeznania powoda, zeznania złożone w sprawie karnej przez D. S. i A. F. (2)]. Ustalono przez Sąd karny „uniemożliwienie powodowi poinformowania funkcjonariuszy”, w świetle zebranego materiału dowodowego w sprawie karnej, gdzie oparto się jedynie na zeznaniach powoda i przyznaniu się do winy sprawców [art. 335§1kpk] jak i dowodach zgromadzonych w niniejszym postępowaniu, należy ocenić jako poddanie się presji psychicznej i fizycznej powodujące zaniechanie zgłoszenia popełnienia przestępstwa. Jednakże nie skutkuje to odpowiedzialnością pozwanego Skarbu Państwa. Powód miał obiektywną możliwość zapobieżenia przestępstwu, lecz podporządkowując się sprawcom uniemożliwił działanie pozwanemu. Jednocześnie nie wykazał by pozwany dopuścił się zaniechania obowiązku reakcji na przestępstwo. Funkcjonariusze nie reagowali, bo wobec braku informacji od powoda i innych przesłanek, nie mieli ku temu podstaw. Powód nie wykazał by doszło do naruszenia obowiązków i zasad funkcjonowania Aresztu Śledczego wynikających z przepisów KKW i rozporządzeń wydanych w trybie art. 249 kkw.

Przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa są niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, szkoda oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem wywołującym szkodę a tą szkodą. Wykazanie tych przesłanek należy do powoda (art. 6 k.c.).W konsekwencji niewykazanie jednej z nich niweczy możliwość domagania się naprawienia szkody. W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał bezprawnego zaniechania [zaniedbania obowiązków] funkcjonariuszy Aresztu. Przebieg apeli, wizytacji, wydawania posiłków, otwierania cel w związku z możliwością korzystania ze spacerów, zajęć kulturalno-oświatowych, wyposażenie cel w instalację przyzywową dawały obiektywną możliwość zgłoszenia przemocy. Również niezwłoczna reakcja funkcjonariuszy na zgłoszenie przez powoda aktów przemocy dokonanych przez współosadzonych wskazuje na

obowiązkowe podejście do służby. Powód był pouczony o obowiązku zgłaszania jakichkolwiek aktów przemocy, mógł to uczynić w czasie apelu, wizytacji, czy w innym dowolnym czasie - wykorzystując instalacją przyzywową, bądź krzykiem, uderzeniem czy kopnięciem w drzwi. Powód nie wykazał by stwierdzone przez lekarza w dniu 1 sierpnia 2015r. obrażenia były widoczne dla funkcjonariuszy i obligowały ich tym samym do zainteresowania się ich przyczyną i do podjęcia stosownych działań. Tym samym nie ma uzasadnionych podstaw do uwzględnienia jego żądania.

Reasumując należy stwierdzić, że wobec niespełnienia przesłanek odpowiedzialności z art. 417 kc powództwo oddalono. Na mocy art. 98 kpc zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7200zł [najniższą stawkę] tytułem kosztów zastępstwa procesowego i na mocy §2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przyznano pełnomocnikowi powoda działającemu z urzędu kwotę 8856zł tytułem wynagrodzenia